

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **D. C.**, zastoupený Mgr. Dagmar Beníkovou, advokátkou se sídlem Legionářská 797/3, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2018, čj. KUOK 100223/2018, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 23. 12. 2019, čj. 72 A 42/2018-38,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 23. 12. 2019, čj. 72 A 42/2018-38, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil rozhodnutí Magistrátu města Olomouc ze dne 23. 4. 2018, čj. SMOL/101287/2018/OARMV/PNL/Lip, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále „krajský soud“) ji však usnesením ze dne 1. 2. 2019, čj. 72 A 42/2018-17, odmítl jako opožděnou. V odůvodnění uvedl, že rozhodnutí žalované bylo žalobci doručeno dne 12. 10. 2018 a dvouměsíční lhůta k podání žaloby uplynula dne 12. 12. 2018. Žaloba podaná ke krajskému soudu dne 13. 12. 2018 byla proto opožděná.

[3] Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost, na jejímž základě Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 39/2019-25, zrušil usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Učinil tak z důvodu, že stěžovatel v žalobě výslovně uvedl jiné datum, k němuž považoval

rozhodnutí žalovaného za doručené. Krajský soud však vyšel z dokladů předložených žalovaným, aniž by stěžovateli umožnil se vyjádřit k odlišnému stanovení data, od něž se odvíjel počátek běhu žalobní lhůty, a předložit důkazy na podporu svého tvrzení.

[4] Krajský soud se poté věci znovu zabýval a žalobu usnesením označeným v záhlaví opět odmítl. Z kopie doručenky předložené žalovaným zjistil, že dne 2. 10. 2018 byla zásilka s rozhodnutím žalovaného uložena (připravena) k vyzvednutí z důvodu nezastižení adresáta (zmocněnce stěžovatele). Doručenka je tedy v rozporu s tvrzením stěžovatele, dle kterého byla zásilka uložena a připravena k vyzvednutí až 3. 10. 2018. Tento závěr podle soudu nezpochybnily ani důkazy předložené stěžovatelem. Z výpisu České pošty, s.p. „T&T – interní sledování zásilek“ vyplynulo, že zásilka byla předána k uložení na ukládací poštu dne 2. 10. 2018 v 15:44 hod. a totéž plyne i z kopie zadní strany obálky doručovaného rozhodnutí, kde je uvedeno „13:00 2/10 => 12/10“. Krajský soud měl proto za prokázané, že zásilka byla uložena k vyzvednutí od 2. 10. 2018 a doručena fikcí 12. 10. 2018. Dvouměsíční žalobní lhůta proto uplynula 12. 12. 2018. Jelikož stěžovatel podal žalobu osobně až dne 13. 12. 2018, je opožděná.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto usnesení podal stěžovatel opět kasační stížnost, v níž brojí proti závěru o opožděnosti žaloby. Z výše již zmiňovaného výpisu České pošty a z kopie obálky plyne, že daná zásilka byla doručována 2. 10. 2018 ve 13:00 hod. S ohledem na nezastižení stěžovatelova zmocněnce byla zanechána výzva, že ode dne následujícího bude zásilka připravena k vyzvednutí. Z daného výpisu dále plyne, že zásilka byla vypravena na pochůzku z Depa Olomouc 72 a téhož dne byla po nezastižení adresáta z daného depa předána k uložení na ukládací poštu. Je tedy zřejmé, že dne 2. 10. 2018 v 15:44 hodin se zásilka fyzicky nacházela stále v depu, tedy 19 km od pobočky České pošty ve Velkém Týnci, kde si ji měl adresát vyzvednout. Na dané pobočce byla zásilka uložena až 3. 10. 2018 v 7:58 hodin. Teprve v tomto okamžiku si mohl adresát zásilku vyzvednout. V dané lokalitě doručování zajišťují centrálně motorizovaní doručovatelé Depa Olomouc 72 a nikoliv doručovatelé místních poboček. Časový údaj 2. 10. 2018 v 15:44 hodin tedy neznamená, že zásilka byla v daný moment předána ukládací poště k uložení, ale označuje okamžik, kdy se doručovatel vrátil do depa v Olomouci. Lhůtu pro vyzvednutí zásilky je proto nutné počítat až ode dne následujícího, kdy zásilku převzal personál pobočky ve Velkém Týnci. Údaj uvedený na doručence, dle které byla zásilka připravena k vyzvednutí již 2. 10. 2018, plyne z nedbalosti doručovatele, který sice daný den zásilku skutečně doručoval a ve schránce zanechal výzvu k vyzvednutí, avšak neškrtnul text v závorce, podle kterého byla tentýž den připravena k vyzvednutí. Poslední den desetidenní lhůty pro vyzvednutí zásilky proto připadl na 13. 10. 2018, což je však sobota. Fikce doručení proto nastala až v pondělí 15. 10. 2018. Konec dvouměsíční žalobní lhůty připadl opět na sobotu 15. 12. 2018, a proto je nutno za poslední dne považovat pondělí 17. 12. 2018. Žaloba podaná 13. 12. 2018 byla včasná a neměla být odmítnuta.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Zopakoval závěry napadeného usnesení krajského soudu, s nimiž se ztotožňuje.

III. Jednání ve věci a skutečnosti plynoucí z dokazování

pokračování

[7] Vzhledem k tomu, že se jedná o opakovanou kasační stížnost, jejíž podstata je v zásadě totožná s předchozí kasační stížností téhož stěžovatele, přičemž krajský soud ani před vydáním nyní napadeného usnesení neprovedl dokazování předloženými listinami (při jednání za přítomnosti účastníků), považoval Nejvyšší správní soud z hlediska zachování práv účastníků a hospodárnosti dalšího řízení za vhodnější přistoupit k dokazování v kasačním řízení a ve věci nařídil jednání (§ 77 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)).

[8] Stěžovatel již v řízení před krajským soudem i nyní v kasační stížnosti vznesl návrh na provedení důkazu listinami, které připojil a z nichž lze učinit následující skutková zjištění:

[9] Z výpisu ze systému „T&T – interní sledování zásilek“ především plyne, že zásilka byla dne 2. 10. 2018 „vypravena na pochůzku“ a téhož dne v 15:44 „předána k uložení na ukládací poštu“. V kolonce „provozovna“ je u této události uvedeno „77072 – Depo Olomouc 72“. Dále je v systému zaevidována následujícího dne 3. 10. 2018 v 07:58 událost „uložena – adresát nezastižen“ s údajem o provozovně „78372 – Velký Týnec 1“.

[10] Na stěžovatelem předložené kopii obálky (s výše uvedeným číslem zásilky, přičemž jako odesílatel je zde označen žalovaný a jako adresát zmocněnec stěžovatele) je uvedeno následující: „13:00 2/10 → 12/10“ a podpis doručovatelky. K tomu lze dodat, že v rámci správního spisu je k žalobou napadenému rozhodnutí žalovaného připojena doručenka, na níž je vyznačeno, že zásilka byla uložena a připravena k vyzvednutí od 2. 10. 2018.

[11] Nejvyšší správní soud s ohledem na obsah uvedených listin současně vyzval Českou poštu k vyjádření k okolnostem doručování dané zásilky, ke sdělení informace o tom, kdy si adresát mohl poprvé tuto zásilku fakticky vyzvednout na ukládací poště a k vyjádření se k obsahu výše reprodukováných listin. Česká pošta v návaznosti na to soudu zaslala dne 4. 8. 2020 vyjádření z téhož dne (zn. ČP/DI/107259/2020/PDÚSSM), z něhož plyne, že daná zásilka byla doručována 2. 10. 2018. Jelikož nebyl adresát zastižen, byla zásilka tentýž den na jeho adresu oznámena. Po pochůzce byla zásilka odvezena do depa Olomouc 72 a teprve následující den (3. 10. 2018) byla předána ukládací poště Velký Týnec 1, aby byla připravena k vyzvednutí ihned po otevření pošty. Údaj o úložní době uvedený na zadní straně obálky byl vyznačen nesprávný a v rozporu s poštovními podmínkami. Údaj 3. 10. 2018 měl být vyznačen i na dodejce. K tomu Česká pošta připojila přehled doručovaných zásilek ze dne 2. 10. 2018 a „předávací doklad zásilek“ vystavený pro danou zásilku s datem „3. 10. 2018/07:59“.

[12] Při jednání u soudu účastníci setrvali na svých stanoviscích uvedených v písemných vyjádřeních. Stěžovatel nad rámec toho ještě předložil soudu k důkazu listiny, které měly svědčit nesprávné praxi při doručování zásilek v dané dodací poštovní provozovně.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Projednávaná věc závisí na posouzení včasnosti podání žaloby stěžovatele ke krajskému soudu, neboť ten žalobu odmítl pro opožděnost. Mezi účastníky je sporné, kdy si mohl zmocněnec stěžovatele poprvé vyzvednout uloženou zásilku a kdy počala běžet, resp. následně uplynula, lhůta pro doručení rozhodnutí žalovaného fikcí dle § 23 odst. 4 a § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), od níž se odvíjí lhůta pro podání žaloby.

[16] Pro posouzení věci jsou předně klíčové dvě právní otázky. Zaprvé, zda je pro stanovení fikce doručení určující den, kdy proběhl neúspěšný pokus o doručení zásilky a adresátovi byla zanechána výzva k jejímu vyzvednutí, anebo den, kdy si adresát mohl poprvé zásilku vyzvednout na ukládací poště. Druhá otázka se týká toho, zda desetidenní lhůta k vyzvednutí zásilky, která je určující pro stanovení fikce doručení, počíná běžet již dnem, který je určující pro její počátek, nebo až ode dne následujícího.

[17] Podle § 23 odst. 1 správního řádu, *„nebyl-li v případě doručování podle § 20 (stanovuje pravidla pro doručování fyzickým osobám – pozn. NSS) adresát zastížen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se uloží“*. Podle odst. 4 téhož ustanovení se *„adresát vyzve vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil“*.

[18] Z § 24 odst. 1 správního řádu se pak podává, že *„jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty“*.

[19] Pokud jde o první z výše vymezených právních otázek, tedy stanovení skutečnosti rozhodné pro určení počátku desetidenní lhůty k vyzvednutí zásilky, lze připustit, že odborná literatura – bez bližší argumentace – nenahlíží zcela jednotně na to, zda je takovou skutečností den vhození výzvy k vyzvednutí zásilky do schránky (viz komentář k § 23 v HRABÁK, Jan. *Správní řád: Výkladové poznámky*. Wolters Kluwer, 2012, dostupné v systému ASPI), anebo den, kdy si mohl adresát zásilku poprvé reálně vyzvednout na ukládací poště (viz JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád*. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 137 a 142.). Tyto dva okamžiky přitom nemusí vždy připadnout na stejný den. Podle Nejvyššího správního soudu nicméně odpověď na uvedenou otázku jednoznačně vyplývá již ze samotného textu správního řádu, který v § 24 odst. 1 stanovuje lhůtu *„10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena“* (zvýraznění doplnil NSS). Takto na počítání lhůty ostatně nahlíží také praxe zdejšího soudu (viz např. počítání lhůty provedené v odst. 18. rozsudku ze dne 31. 3. 2011, čj. 8 As 10/2011-47), přičemž takový

pokračování

výklad lze považovat též za logický a souladný se smyslem stanovení takové lhůty (v opačném případě by mohlo dojít k jejímu nepředvídatelnému zkracování, aniž by to mohl adresát ovlivnit). S ohledem na výše uvedené lze proto učinit dílčí závěr, že pro stanovení lhůty k vyzvednutí zásilky je rozhodný okamžik, kdy si adresát zásilku mohl poprvé vyzvednout na ukládací poště a nikoliv okamžik vhození výzvy do poštovní schránky.

[20] Jde-li o druhou zmiňovanou otázku, tedy zda desetidenní lhůta počala běžet již dnem, kdy si adresát mohl zásilku poprvé vyzvednout na ukládací poště, anebo až dnes následujícím, lze připomenout, že podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu „*pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, nezapočítává se do běhu lhůty den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin; v pochybnostech se za počátek lhůty považuje den následující po dni, o němž je jisto, že skutečnost rozhodující pro počátek běhu lhůty již nastala*“.

[21] Jak plyne z již existující judikatury zdejšího soudu, na počítání úložní doby dle § 23 odst. 4 a § 24 odst. 1 správního řádu, po jejímž uplynutí nastává fikce doručení, se uplatní pravidla dle citovaného § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu, ačkoliv se nejedná o lhůtu k provedení určitého úkonu v řízení (viz rozsudky ze dne 29. 8. 2008, čj. 4 Ads 83/2008-39, ze dne 27. 5. 2010, čj. 9 As 55/2009-45, případně výše již citovaný rozsudek sp. zn. 8 As 10/2011). Tento závěr potvrzuje odborná literatura (viz komentáře k § 40 správního řádu v JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád*. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 142; VEDRAL, Jan. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012; nebo POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 222) i stanovisko poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu (stanovisko č. 1 z roku 2005; dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>). Desetidenní lhůta pro vyzvednutí písemnosti, která je rozhodná pro stanovení fikce doručení, proto začne běžet ode dne následujícího po dni, kdy si adresát zásilku mohl poprvé vyzvednout na ukládací poště.

[22] Nejvyšší správní soud tedy na základě provedeného dokazování a výše uvedených právních závěrů dospěl k tomu, že dnem, kdy si v nyní posuzované věci adresát (zmocněnec stěžovatele) mohl zásilku poprvé vyzvednout (na ukládací poště ve Velkém Týnci), byla středa 3. 10. 2018. Ačkoliv z doručanky, která je součástí správního spisu i z kopie obálky plyne jiný údaj (2. 10. 2018), má Nejvyšší správní soud za prokázané, že obsah těchto listin neodpovídá skutečnosti, k čemuž již nebylo nutné provádět další důkazy navržené při jednání u soudu stěžovatelem (ty se navíc týkaly doručování v jiné věci). Uvedený závěr lze učinit zejm. na základě výše rekapitulovaného obsahu jednoznačného vyjádření České pošty, která shledala chybný postup doručovatelky při vyplňování údajů na doručence i obálce, přičemž o uložení dané zásilky na ukládací poštu teprve dne 3. 10. 2018 svědčí také výpis ze systému sledování zásilek a kopie předávacího dokladu, jež jsou s citovaným vyjádřením v souladu.

[23] Jestliže si tedy adresát (zmocněnec stěžovatele) doručované rozhodnutí žalovaného mohl poprvé vyzvednout dne 3. 10. 2018, v souladu s § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu až dne následujícího (4. 10. 2018) počala běžet desetidenní lhůta k vyzvednutí zásilky dle § 24 odst. 1 správního řádu. Její konec připadl na sobotu 13. 10. 2018. V souladu s § 40 odst. 1 písm. c) téhož zákona pak fikce doručení nastala až nejbližší pracovní den, tedy v pondělí

15. 10. 2018. Od tohoto dne počala běžet dvouměsíční lhůta k podání žaloby (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), jejíž konec tak připadl na sobotu 15. 12. 2018. Lhůta pro podání žaloby proto v souladu s § 40 odst. 3 s. ř. s. skončila teprve nejbližší následující pracovní den, tedy v pondělí 17. 12. 2018, jak v kasační stížnosti správně tvrdí stěžovatel. Vzhledem k tomu, že stěžovatel žalobu ke krajskému soudu podal osobně dne 13. 12. 2018, je nutno uzavřít, že žaloba byla podána včas, a pokud ji za těchto okolností krajský soud odmítl jako opožděnou, je jeho napadené usnesení nezákonné.

V. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud tedy s ohledem na výše uvedené napadené usnesení krajského soudu dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. října 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu